

Förswar för tjuftar och skälmar.
Götheborg, tryckt hos Eric Stakberg,
1770. Efter Stockholmska uplagan

(Stakberg
1770

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

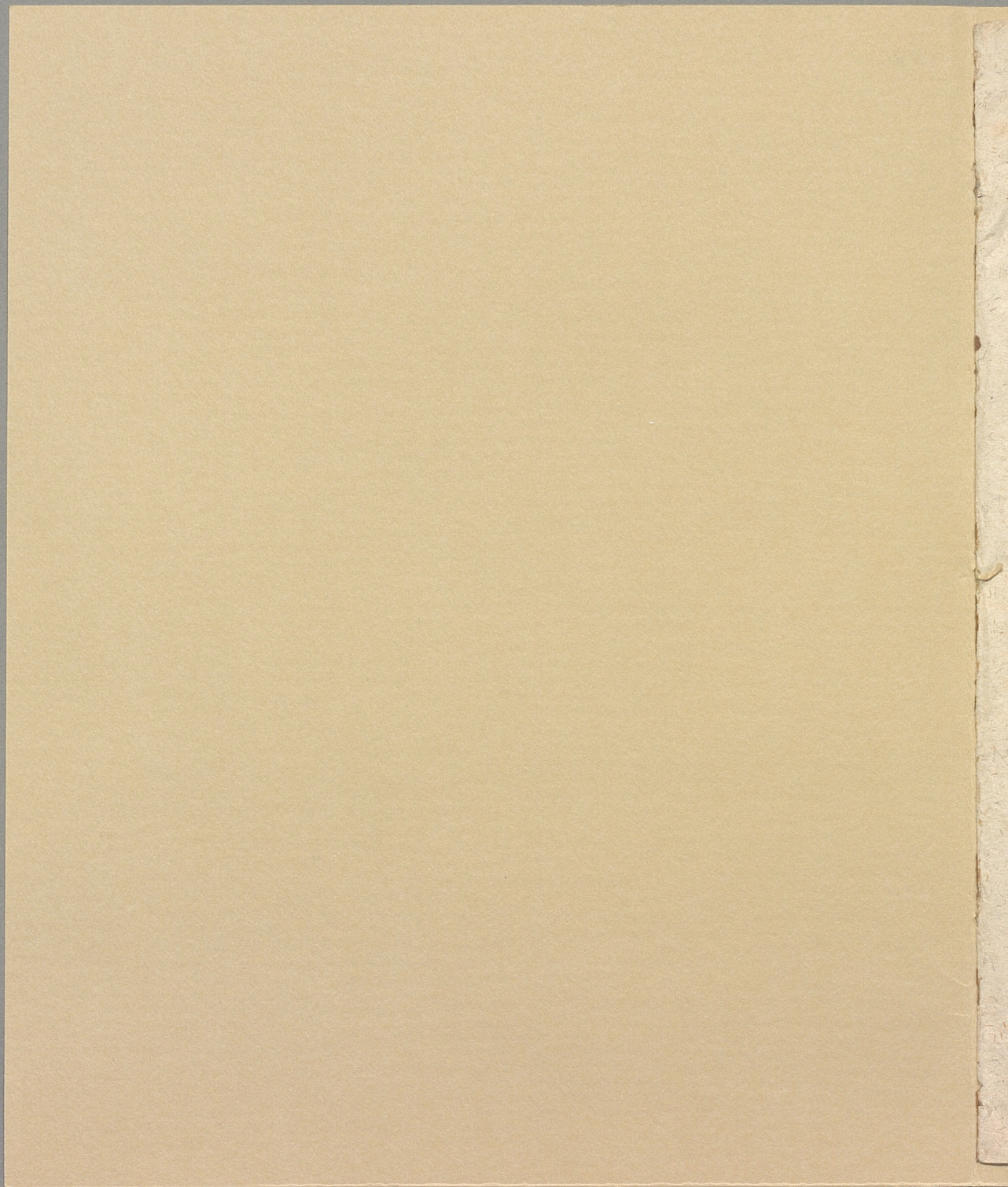
- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

FÖRSVAR
- 1770

Polit.
sv.
(Bt.)
1700-1829

1770

Print
by
1700-1829

Sörswar
För
Sinfwar och Skälmar.

GÖTHEBORG,
Trykt hos ERIC STAKBERG, 1770.
Efter Stockholmiska Uplagan.

Svåra uplysta Tider, då Stålmstycken, finesser, subtila stölder, och intriguer hunnit til den högd, at en af vår tids polerade Intrigueurer kan med fördragt anse forntidens åra, och med en spottig mine tala om våra Förfäders dumhet, som woro intagne af den ensaldiga fördomen, at Redlighet och Dygd war den stämpel, som satte råtta wårdet på Folk, och kunde i sin ensaldighet ej förmoda eller föreställa sig hward underwerk, som Aristarchista Genier med flere, i vår tid kunna uträtta.

I våra Tider, då den som drifwes af Parti-sjukan, samt winnings- och äre-lystnad, är djers nog, at genom svek, konster och illgrep bjuda til at klänga sig up på Årans högd, och när han knapt hunnit, at med ena foten få litet fäste på den lägre delen af årans Berg, förån han snafwar med den andra, och är på wågen at baklänges falla ut-före, tror sig dock redan wara så högt upfatt, at han från sin förfärliga högd, i förmågo af sin starka inbilningskraft, kan ståda hela werlds-rymden; då han litwist ej utan perspectiv, på långt håll, kan se Dygden och Förtjensten, som wida wågnar åro stilde från honom. I sådana våra Tider, då listiga Bostycken åro så gängse, och då det illfundiga människtjo hjertat uppspinner tusende nya intriguer och arglistiga påfund, har man anledning nog til det ämnet, hwarom jag tänkt skrifa. Men fast wi ej kunna steyta af Sedernas och hjertats förbättring, kan dock vår höfsade werld begabba forntidens mörker, och wi kunna årminstone rosa oss däråf, at wårt Tidewarf kan upwisa flere speculative Spetsboswar ån våra Förfäder
wetat

wetat tala om; ty de woro ofunnige, men nu har kon-
 sten sigit, så at folket nu kan stjåla qwift, bedraga på
 finligt sätt, och gånsta civile och ofdrömårkt draga pen-
 ningen ur sin nåstas pung, och med djufsinlige specu-
 lationer anlågga sina planer til det skadeligaste ofrande
 på millioner Medbergares befestnad. Men torde någon
 säga: här gifwes ju också gemena och grofwa Tjuswar
 och Skålmår, som dageligen afstraffas med spö. och ris-
 sitande, med mera: Wånne denne Auctorn är så djers
 at han ock wågar förswara sådane brottslige, då han ser med
 hwad nåst de, enligt wåra Lagar blifwa ansedde! Jag
 swarar: Jo wist. Den som wåtagit sig at förfåtra en Sak,
 bör göra det med bested, och icke lämna halfgjordt arbete;
 ty om jag allenast skulle förswara befestwade Intrigueurer
 och subtila Skålmår, då gjorde jag de ardfre Bofwarne oför-
 rätt, och desse sednare hade då största foa, at bestylla mig
 för partißhet och manna: mån. Jag wil därföre som en
 bra Karl, taga til det bästa för Tjuswar ock Skålmår af
 alla sorter, både finare och grofve, så mycket som mögeligt
 är, utan at förswara sjelfwa deras laster och odygder.

Så samlen då Eder, I Skålmår utaf alla slag, at
 afhöra dens tal, som åtagit sig, at wåra Er Advocat och
 Förefråkare. Först wånner jag mig til Eder, I Store,
 Uvyste, Widfrågdade, och Förtjente Herrar Intrigueu-
 rer, Filouteurer, Dekrare, Bledsugare, Winglare och
 Bedragare! om jag kunde smiekra mig at wåra en lyflig
 Orator, och tillika hafwa årnått den dignité, at jag
 med skål kunde tilågna mig någon af Edra höga Titlar;
 skulle min egenkärtet nu åga et ömtåt tilfålle, at så kalla
 Eder: Mine Bröder! Men fast jag är alt för ringa och
 otwårdig til en slikt heders grad; wågar jag dock, som Eder
 ringaste tjenare, at i dag föra ordet, til Eder fördel. Det
 blinda nit och förtroende jag byser til Eder, har så aldeles

förtjusat mit Sinne, at jag ej längre kan hindra den ädla
drift, som väcker i min Själ den lifligaste åtanke af Edra
Förtjenster, och manar mig til utöfwande af den Morali-
sta pligten; at publiquement respectera, honorera och för-
swara Er Lustra Flock. Jag tycker mig se en talrik mängd
af Eder, mine Respective Herrar, och många ibland
Eder, som redan hunnit avancera så långt, at de med stål
kunna kalla sig Ondskones Hjeltar. De åter, som ej än-
nu gjort så stort framsteg, om dem kan man göra sig det
hopp, at, emedan de äga et af Naturen til allt endt benö-
gic hjerta, så torde de ock wäl med tiden blifwa mogna i
ondskone. Inmedlertid förmodar jag at mine Herrar samt
och Synnerligen äro i konsten wäl bewandrade Män. Er
glada och djärftwa utseende, Edra fräcka åthäswor, Er
myndiga Röst, allt öfvertyggar mig därem, at jären med
Edert tillstånd wäl nödde. I kunnen äryta däraf, at I
hafwen Samweten af bästa slaget, som kunna wara sof-
wande, när I som mest stormen därpå löst, när I arbe-
ten på at sära Skulden, förtrycka den nödlidande Näsken,
och genom dolda Canaler utsga Edra Medborgares blod.
Eder ansenliga krops gestalt gör Eder dock respectabla.
Det Courage I wisen uti allt Edert företagande, wittnar
om den drift och styrka, hwarmed I i fören Edra wigtiga
wärf. Til Edert förswar (om eljest Er utöfwande betarfs
war någon Apologie) kan äfwen anföras: At I ej låten
Er förstånd ligga dödt och lika som obrukbart; utan ut-
öblen det samna, om icke just til Fäderneslandets och Med-
borgares nytta, dock ätminstone til Edert egit timmenga
bästa och förkofring. I använden på et priswärdt sätt
Edra Snillen til de inlifligaste speculationer, som gå där-
på ut, at ej Er Nästa må blifwa för rik och wälmående;
ty I weten at Rikedom är för honom en snara, och la-
gen därför alltid så, at I stilen honom ifrån det öfwer-
flödiga.

Åddiga. Om J och Nolens Volens skulle stilla honom ifrån
det nödwändigga, och han i sin fattigdom flagar och suckar
öfwer Eder; så kan man förhålla honom werldenes för-
agt, at han ej bdr ålsta de ting som i werlden äro, och at
han med sina synder förtjent hwad han lider. Mine Her-
rar! Man bdr tillstrifwa Er lofwärda försigtighet, at J
gören så säkra Calculer, och Edra uträkningar ej slår felt,
när det kommer an på at winna Tunnor Guld på den
ostlydiga Medborgarens bekostnad. J kommen alt för
wål ihog den Moraliska skyldigheten, at ålsta Er sjelfwa;
under det J förgåten at ålsta Er nästa. Det är dock be-
rödmwärdt at J ej förgåten Er sjelfwa; utan upfyllen til
pricka den plikt, som sjelfwa naturen Er ålägger, näm-
ligen: at nyttja alt det som bidrager til Ert soutien och
conservation. Det är wål sant, at det stora Naturens
Bud: Quod Tibi non fis fieri, &c. Hwad du ej wil dig
skal ste, det bdr du ej göra en annan, tyks ligga mina
Herrar något litet i wägen; men som både Nature-rätt
och Folks rätten förunnar of at wara människjor, så lära
och de swagheter som från mänskligheten äro ostilgatrige,
åtwen tillåtas. Men torde någon säga: sådane slags swag-
heter som göra at en egenmyttig Skålm upoffrar Samwet
och Åra för at rikta sig på Allmänhetens bekostnad: för
sådane swagheter finnes wål bot i våra Lagar. Jag swa-
rar til alla Skålmars tröst: at Pagen är blott en död bok-
staf i fall han ej af människjor bringas i werkställighet.

Mine Herrar! Edra Dater äro alt för stora, och min
årfareshet alt för ringa, så at jag ej kan afskildra Edra
Förtjenster med så höga färgor som wederbdr. Allt nog,
J ären ålslade af Edra likar och berömde af alla; dygdens
Wänner undantagande, hwilka dock äro sädga betydande,
så at man ej behöfwer hafwa affeende på dem. Låt Philo-
sophen fritt strika på Sanning, Dygd, Åra, och den

Lycksalighet som Dygden årföller; det håder honom til,
men Mine Herrar kännen för wäl Ert eget Interesse för
at bry Er em sådana saker. I ansen alla andra Wärens
slaper för et onyttigt arår; ty Ert enda studium består uti
at lära Eder känna Mynters godhet och wärde. I särten
all Eder lycksalighet i en wällustig lefnad och Epicurist sär-
kerhet, och ju flera orättfärdiga Penningar i sö samlen,
ju sällare tron I Eder wara. I ägen och werkeligen en
slags Lycksalighet, om icke just den rätta och waraktiga:
dock finna likwäl Edra finliga begär sin förnöjelse; fastän
I ej kännen det själa lugn, som endast är de Dygdigas
lott. Om I ej hafiren hopp om et lycksaligt Lif ef er detta;
så ären I dock gemen igen Lyckans Gudsstängar medan I
lefnen, och i Edra hus plågar man se et ymnigt förråd
af Naturens rika häfwor, när däremot Philosophen och
dygdens Wän ofta sår lära sig nejja med tarflig föda.

Mine Herrar! Er berömmwårda ritraafsenhe ger Edra
förtjenster en ny glans, och ferewigar Ert Herminne. Om
tilfallet gifwes, I försummen det aldrig. Det skulle falla
Er gansta lätt at reglera Riks-Cassorne, em någon wågar
de befwärä Eder med en sli Commiffion. Om Rikets
dgnaiten Banquen lemnades under Er förwaltning, så kan
man förmoda, at I skulle wårda den på et så nitiskt sätt,
at Edra egna behofwer ej glömdes. Bland en så utwåld
samling af alla slags Filouteurer, lærer jag dock knapt fin-
na någon Banco-Ransakare. Sådant Folk äro i wåra ti-
der sällsynna. Herminstone håder man dem ej oftare omta-
las än hwar Riksdag. Skulle dock, emot min förmodan,
några så meriterade Män finnas ibland Eder, så trösten
Er därmed, at det ordet Banco-Tjuf lär redan wara af-
lagt; ty man säger nu allenast: Han har gjorde et store
ti grep i Banquen, ergo funnen I kallas Tilgripare eller
Tilgripnings-Råd, och om jag rådde, skulle jag wäl wilja
utlåga Er en långt större Heders Titul. Uk!

Uck! Banque! Banque! Banque! Nog har du ännu så många millioner at en ärlig Karl kunde blifwa hjälpen. Skada, at så Personer profitera af dina medel! När jag blott nämmer det ordet: Banque, lären J känna en förtjusande kraft, som öfwertygar Er därom, at Er Själs begär och Banquens Interesse äro på det närmaste med hwarandra förenade.

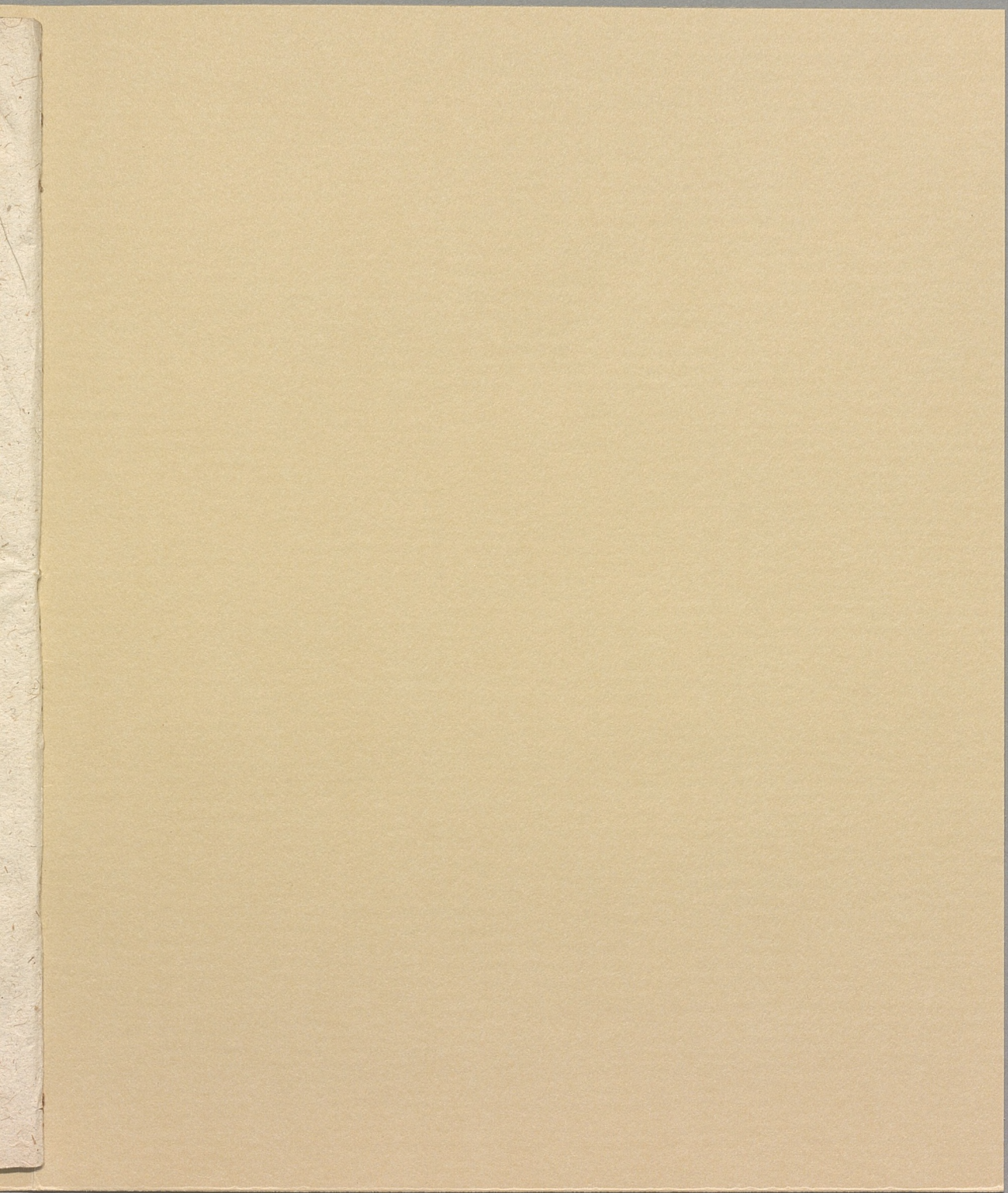
Til behållande af god ordning ibland Eder, så ock om någon strid skulle förefalla emellan Eder och dem som ej weta bättre än sätta värde på Dygd och Ära; så är mit wälmenta råd, at J Staffen Eder en stickelig anförare. En Lurendragare, skulle efter min tanka kunna passa sig därtil. Jag wil gifwa förslag på en sådan, som jag träffade ej långesedan på et stort Bröllop, där han war Marstak. Han talte wäl, och hade arglistiga ögon som wittnade om hans hjertas stora Egenstaper. En sådan, som uti illslughet ej ger honom efter, borde mine Herrar hafwa, som kunde gå dem tilhanda med råd och dåd, och förswara dem när det gäller. För all ting, mine Herrar! Förgåten ej at på utmärkt sätt hedra och belöna dem, som genom Filouterie, Fineffer och stålmstrycken som mest gjordt sig förtjente, och äro Måstare i konsten at göra stada.

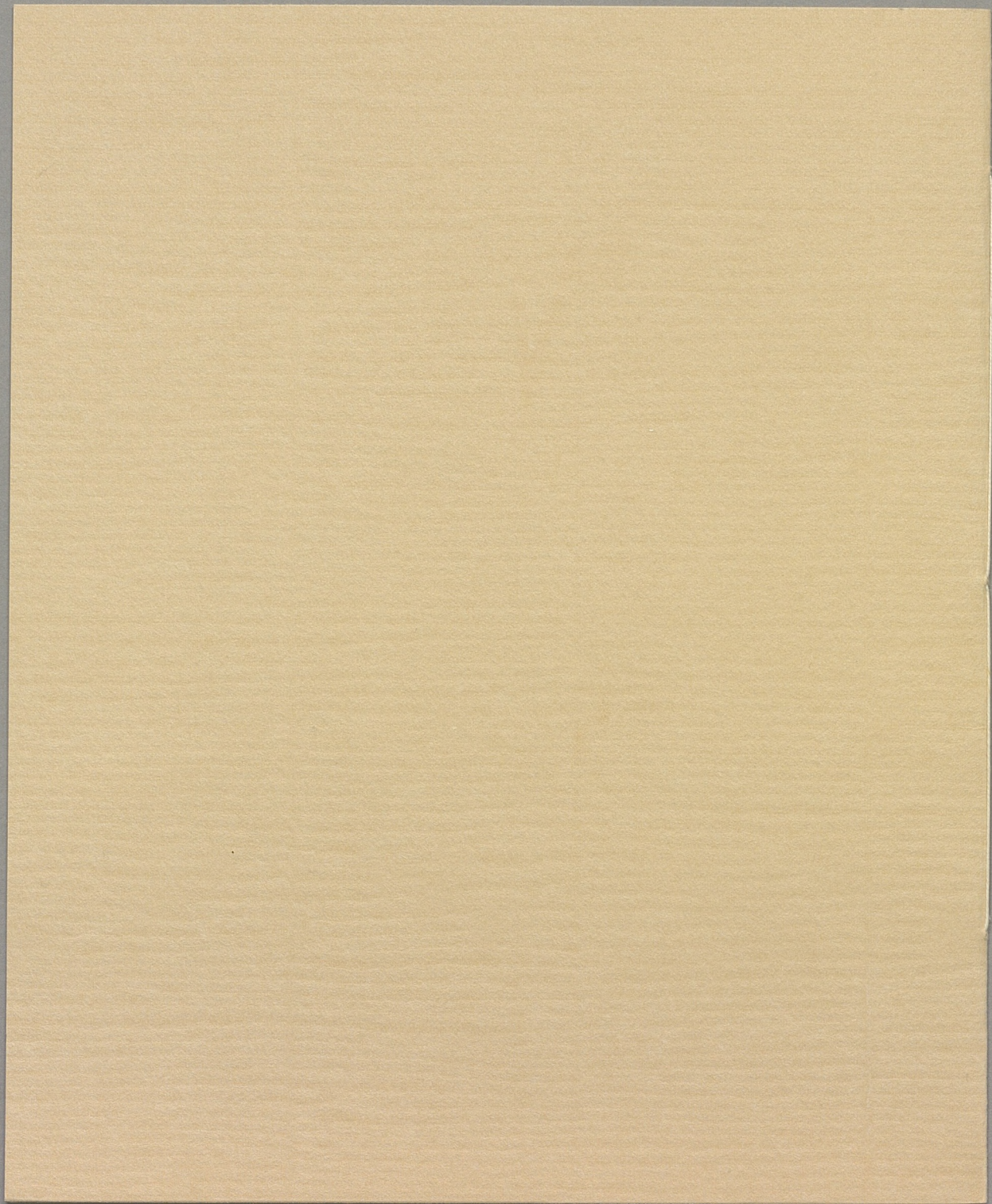
Men nu wänder jag mig til Eder, J grofwa Boswar, Tjuftwar och Skälmar! Ert förswar tarfwar ej någon widlystighet. J wisen Eder sådane J ären, och Ert ofkonstlade upförande bewisar at i ären inga Skrymtare; utan i högsta grad upriktige. J hafwen lysande efterdömen i dem, som på et subtilare sätt är Skälmar. Ert upsat är lika med deras, fast, kan hända, Er lycka är olika. J ären dock ej så farlige, och det är mera lätt at se och aftra sig för Eder. J kommen ej gerna at at göra stada til flere Tunnor Guld, och måste ofta för en ringa Summa lida kroppssstraff. Men fast Lagen ock Domaren

maren med rätta är Eder emot; så kunnen J dock haf-
wa någon slags tröst däruti, at kan hånda, någon årtå-
dare har meddmkan med Er, när J liden Er straff. J
kunnen ock råkna det för et slags Åra, at J ären en
sträcf ock warnagei för andra Människor: ja, sielfwa
Winglaren borde spegla sig i Er Gremwel

Således har jag nu anförde hwad som i korthet kan sä-
gas til alla Skälmars försvar. Döm nu sielf min Råfare:
hwilket är bättre, antingen at förswara dem på papperet,
eller i sielfwa werket?

www.books2ebooks.eu